

Anna Maciąg

Uniwersytet Wrocławski

DOI: 10.23734/23.18.020

Organy Ochotniczej Straży Pożarnej

Organs of the Volunteer Fire Brigade (Volunteer Fire Brigade)

1. Wstęp

Przedmiotem rozważań niniejszego opracowania uczyniono problematykę organów w Ochotniczej Straży Pożarnej, zwanej dalej: OSP¹. W świetle doniosłej roli, jaką OSP odgrywa w prowadzeniu działalności ratowniczej, istotne jest, by ustalić jej status prawny i wynikające z niego prawa i obowiązki. Nierozłącznym elementem wspomnianej materii jest omówienie zagadnienia organów, stanowiącego nieodzowny i jakże istotny element każdej analizy.

Jak wskazywał J. Boć: „organ administracji publicznej jest zasadniczą jednostką składową administracji w sensie podmiotowym”². Wprawdzie organy OSP nie stanowią aparatu administracji publicznej, jednak mają przydane funkcje administrowania, wchodząc w skład organów administrujących, zwanych przez niektórych podmiotami administrującymi³; i bez wątplenia analiza zagadnienia jest niezbędna do ich właściwego (legalnego) działania.

Przedmiotem analizy jest bieżący stan prawny. Analiza obejmuje zarówno problematykę organów (władz) OSP, jak i organów, które działają zamiast bądź obok tych organów. Wykorzystany został dorobek normatywny, konkluzje dyskursu prawniczego w postaci komentarzy i artykułów naukowych, a także wybrane orzeczenia oraz materiały udostępniane przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych.

¹ OSP oznaczać będzie zarówno Ochotniczą Straż Pożarną, jak i Ochotnicze Straże Pożarne, w zależności od kontekstu.

² J. Boć, *Pojęcie organu administracji publicznej*, [w:] J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Kolonia Limited 2010, s. 132.

³ J. Zimmermann, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2016, s. 188.

2. Status Ochotniczych Straży Pożarnych

Działalność OSP uregulowana jest w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁴. OSP to jednostki ochrony przeciwpożarowej⁵, które funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach⁶, a więc działają jako stowarzyszenia. Szczegółowe zadania i organizację OSP określa ich statut, stanowiący bez wątpienia normatywny akt prawa wewnętrznego⁷.

„Cele i zadania ochotniczej straży pożarnej to: prowadzenie działalności, która ma na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz o sposobach ochrony przed nimi, upowszechnianie, w szczególności wśród swoich członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej, wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz z innych założeń statutowych, działania na rzecz ochrony środowiska, wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych”⁸.

Przepisy Prawa o stowarzyszeniach przewidują obecnie możliwość prowadzenia stowarzyszenia w jednej z dwóch form stowarzyszeń: stowarzyszenia zwykłego bądź tzw. stowarzyszenia rejestrowego⁹. Stowarzyszenie zwykłe posiada tzw. ułomną osobowość prawną, jako iż jest podmiotem praw i obowiązków¹⁰, a rejestrowe zyskuje osobowość prawną po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego.

Na gruncie obowiązującego stanu prawnego powstała więc wątpliwość, czy OSP mogą działać jako stowarzyszenie zwykłe. Na marginesie wskazać należy, iż – jak wynika to z opracowania przedstawionego przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych – zdarza się, że OSP działają jako stowarzyszenie zwykłe¹¹. Analiza literalna przepisów wskazuje jednak, iż należy rozważyć, czy OSP ma w ogóle taką możliwość.

Art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej stanowi, iż szczegółowe zadania i organizację OSP określa ich **statut**, z kolei stowarzyszenie zwykłe reguluje kwestie

⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 620, dalej jako: ustawa o ochronie przeciwpożarowej.

⁵ Art. 15 pkt 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 210, dalej jako: Prawo o stowarzyszeniach.

⁷ Art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

⁸ J.J. Skoczyła, *Prawo ratownicze*, LEX/el. 2011.

⁹ Art. 8 i art. 40 Prawa o stowarzyszeniach.

¹⁰ A. Rzetecka-Gil, *Prawo o stowarzyszeniach. Komentarz*, LEX/el. 2017, art. 40.

¹¹ K.M. Miazga, *Informacja w sprawie skutków dla OSP nowelizacji Prawa o stowarzyszeniach* [online], źródło: <http://www.zosprp.pl/?q=content/informacja-w-sprawie-skutkow-dla-osp-nowelizacji-prawa-o-stowarzyszeniach>, [dostęp 9.07.2018].

dotyczące jego działalności w **regulaminie**¹², a nie w statucie jak stowarzyszenie rejestrowe¹³. Okazuje się więc, iż podstawą działania stowarzyszeń są akty prawa wewnętrznego różnego typu. Działanie takie wydaje się celowe; świadczy o tym nie tylko odmienny zakres materii, jaka ma się w nim znaleźć (mniej rozbudowana w regulaminie, a bardziej w statucie), ale i dyrektywa wykładni, zakazująca nadawania odmiennym pojęciom w danym akcie takiego samego znaczenia. W literaturze naukowej podnosi się, iż zamysłem ustawodawcy było, aby stowarzyszenie zwykle opierało swoją działalność na mniej rozbudowanym akcie prawa wewnętrznego, jakim jest regulamin¹⁴, co utwierdza w przekonaniu, iż nieprzypadkowo zdecydowano się na alternatywną do statutu normatywną podstawę działalności stowarzyszenia zwykłego. Ponadto zaznaczyć należy, iż wprowadzając instytucję stowarzyszenia zwykłego, ustawodawca nie zdecydował się na to, aby art. 19 ustawy o ochronie przeciwpowodziowej uzupełnić o alternatywę: „statut lub regulamin”.

Zasadne jest więc przyjęcie, że OSP mogą działać wyłącznie jako stowarzyszenia rejestrowe, a postulatem *de lege ferenda* jest ewentualna nowelizacja ww. przepisu w ustawie o ochronie przeciwpowodziowej.

3. Organy Ochotniczej Straży Pożarnej¹⁵

Organy OSP należy rozpatrywać w dwóch płaszczyznach. Najpierw obserwując fazę powstania stowarzyszenia (co zdarza się rzadziej w przypadku OSP, gdyż większość z nich ma kilkudziesięcioletnią lub przekraczającą wiek historii¹⁶), a następnie w fazie bieżącej działalności. Pozostaje jeszcze materia związana z likwidowaniem czy

¹² Art. 40 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach.

¹³ Art. 10 Prawa o stowarzyszeniach.

¹⁴ A. Rzetecka-Gil, *op. cit.*

¹⁵ Art. 9–11 Prawa o stowarzyszeniach, A. Klimm, *Artykuły zamieszczone w „Strażaku” pomocne w działalności OSP* [online], źródło: <http://www.zosprp.pl/?q=content/artykuły-zamieszczone-w-strazaku-pomocne-w-dzialalnosci-osp-autor-druh-andrzej-klimm>, [dostęp 9.07.2018]; *Wzorcowy projekt statutu OSP – ubiegającej się o status pożytku publicznego* [online], źródło: <http://www.zosprp.pl/?q=content/wzorcowy-projekt-statutu-osp-ubiegajacej-sie-o-status-pozytku-publicznego>, [dostęp 9.07.2018] oraz Z. Sural (red.), *Szkolenie Naczelników OSP*, Wydawnictwo Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpowodziowej im. Józefa Tuliszkowskiego 2009, s. 10–16.

¹⁶ „Dość powiedzieć, że ponad połowa jednostek OSP powstała przed końcem II wojny światowej. Kolejne 38% zostało założonych w okresie PRL – jeszcze przed narodzinami III RP i transformacją ustrojową. Są to więc organizacje o dłuższej tradycji, historii, silniej zakorzenione w świadomości społecznej niż pozostałe organizacje pozarządowe. Tylko 6% OSP powstało już w III RP” – P. Adamiak, M. Biejat, B. Charycka, *Ochotnicze Straże Pożarne – lokalne centra kultury. Raport z badań 2016*, Stowarzyszenie Klon/Jawor 2016, s. 9.

rozwiązywaniem stowarzyszenia. Niemniej jak później zostanie to przedstawione, mowa tam już jest o organach w OSP, a nie organach OSP¹⁷.

W fazie powstawania stowarzyszenia organami są: wybrany przez co najmniej siedmiu założycieli komitet założycielski albo już bezpośrednio władze stowarzyszenia¹⁸.

Na władze stowarzyszenia składają się: Walne Zebranie Członków (które może zostać zastąpione zebraniem delegatów), Zarząd oraz organ kontroli wewnętrznej. Statut może także przewidywać inne, fakultatywne organy¹⁹, takie jak np. sądy koleżeńskie.

Materia obejmująca władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje, możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją, sposób reprezentowania stowarzyszenia, w szczególności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia, uregulowana jest w statucie stowarzyszenia²⁰.

3.1. Walne Zebranie Członków

Walne Zebranie Członków (dalej jako: WZC) to organ kolegialny, składający się ze wszystkich członków OSP, będący najwyższą władzą stowarzyszenia. Statut OSP może przewidywać zebranie delegatów w miejsce WZC albo jeżeli liczba członków OSP przekroczy liczbę określoną w statucie – zastąpienie WZC zebraniem delegatów²¹.

Organ ten jest przejawem demokracji bezpośredniej w stowarzyszeniu. Podejmuje rozstrzygnięcia w formie uchwał, przy równym statusie członków – każdy z członków dysponuje jednym głosem (odmienna regulacja naruszałaby zasadę demokracji i równości członków²², chyba że większa liczba głosów wynikałaby z upoważnienia jednego członka dla innego, do głosowania w jego imieniu. W taki sposób członek stowarzyszenia, choć materialnie dysponowałby 2 głosami, to formalnie wciąż jednym do głosowania w swoim imieniu oraz drugim do głosowania w imieniu tego, który go upoważnił). WZC jest zwoływane według zasad wynikających ze statutu.

Kompetencje WZC generalnie wskazane są w statucie, aczkolwiek art. 11 ust. 1 Prawa o stowarzyszeniach przewiduje domniemanie kompetencji na rzecz WZC, poprzez wskazanie, iż: „w sprawach, w których statut nie określa właściwości władz stowarzyszenia, podejmowanie uchwał należy do WZC”.

¹⁷ Przyimek „w” poszerza zakres podmiotowy organów, nie ograniczając się wyłącznie do władz (organów) OSP, ale obejmując i organy związane z działalnością OSP.

¹⁸ Możliwość wyboru władz stowarzyszenia przed jego rejestracją zostało usankcjonowane stosunkowo niedawno, jako dostosowanie prawa do działania i praktyki – A. Rzetecka-Gil, *op. cit.*, art. 10.

¹⁹ A. Rzetecka-Gil, *op. cit.*, art. 11.

²⁰ Art. 10 Prawa o stowarzyszeniach.

²¹ Art. 11 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach.

²² P. Suski, *Stowarzyszenia i fundacje. Komentarz*. LEX/el. 2011, art. 11.

Wzorcowy statut OSP wskazuje w § 21, że zwołuje się WZC: zwyczajne (raz na kilka lat), sprawozdawcze (corocznie) oraz nadzwyczajne (w razie potrzeby, *ad hoc*). To wszyscy członkowie dysponują najszerszym zakresem upoważnień i są władni zmieniać statut – akt prawa wewnętrznego, stanowiący podstawę ich działalności.

3.2. Zarząd

Zarząd jest organem wykonawczym, który jako jedyny ma uprawnienie złożenia wniosku o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego, przy czym wniosek podpisują wszyscy członkowie zarządu²³. To dopiero od złożenia wpisu do KRS, stowarzyszenie rejestrowe zyskuje osobowość prawną. Wybór członków Zarządu, przekładający się na sprawność działania, jest więc niezmiernie ważny.

Istotne jest, by sposób reprezentacji Zarządu określić wprost w statucie; w przeciwnym wypadku może okazać się niezbędne każdorazowe podpisywanie oświadczeń przez wszystkich członków Zarządu²⁴, co jak poniżej zostanie wyjaśnione, w przypadku OSP może być szczególnie kłopotliwe i utrudniające bieżące funkcjonowanie. Wzorcowy statut OSP przyjmuje w § 28, że umowy, pełnomocnictwa i dokumenty finansowe podpisuje prezes lub wiceprezes i skarbnik.

Zarząd – podobnie jak WZC – jest nazwą własną, stąd organ ten nie może nosić odmiennej²⁵. Wzorcowy statut OSP zakłada (w § 24) 7–10-osobowy zarząd. To bardzo charakterystyczne dla OSP, że organ składa się ze stosunkowo wielu członków (nawet kilkunastu)²⁶. Wynika to z tradycyjnych stanowisk w zarządzie:

- 1) prezes,
- 2) naczelnik (z funkcją wiceprezesa) – kieruje jednostką operacyjno-techniczną,
- 3) dwóch wiceprezesów,
- 4) sekretarz,
- 5) skarbnik,
- 6) gospodarz – osoba, która odpowiada – tradycyjnie – za stan i nadzór mienia OSP oraz utrzymywanie strażnicy i jej otoczenia w odpowiednim porządku,
- 7) kronikarz – osoba prowadząca kronikę OSP,
- 8) zastępca naczelnika straży.

Niekiedy powołuje się także kapelmistrza, członka ds. młodzieży, członka ds. kobiet itd.

²³ Art. 12 Prawa o stowarzyszeniach.

²⁴ Por. postanowienie SN z dnia 30 stycznia 2002 r., III CZ 135/01, LEX nr 55163; wyrok SN z dnia 11 czerwca 2008 r., V CSK 6/08, LEX nr 453127.

²⁵ Por. M. Obracaj, *Problem ujawnienia w Krajowym Rejestrze Sądowym organów stowarzyszenia*, „Rejent” 2004, nr 1, s. 43.

²⁶ P. Adamiak, *Ochotnicze Straże Pożarne w Polsce. Raport z badania 2012*, Stowarzyszenie Klon/Jawor 2013, s. 21.

Niezależnie jednak od wyboru liczby członków zarządu, praktyczniejsze wydaje się wybranie nieparzystej liczby członków zarządu, co pozwala na sprawniejsze głosowanie (przy parzystej liczbie członków głosy mogą się rozłożyć równomiernie, a wtedy zazwyczaj decyduje głos prezesa lub osoby zajmującej się daną materią).

3.3. Organ kontrolujący

Generalnie przez organ kontrolujący stowarzyszenia rozumie się Komisję rewizyjną. Tak też przewiduje wzorcowy statut OSP w § 32. Niemniej nie ma obowiązku, aby organ ten nosił taką nazwę.

Przed wszystkim organ kontrolujący jest zobowiązany do kontrolowania całości kształtu działalności statutowej OSP, składania sprawozdania i przedstawiania uwag i wniosków dotyczących działalności OSP (§ 32 wzorcowego statutu OSP). Dodatkowo, członkowie komisji rewizyjnej mogą brać udział w posiedzeniach zarządu z głosem doradczym²⁷. Organ ten odgrywa doniosłą rolę, bowiem dba o to, aby zarządzanie miem OSP odbywało się w sposób rzetelny i właściwy.

3.4. Organy fakultatywne

Jak już wskazano wcześniej, statut OSP może przewidywać dodatkowe organy, przy czym najczęściej są to sądy koleżeńskie²⁸. Jeżeli byłaby potrzeba powołania innego organu, przepisy nie stoją na przeszkodzie, aby wymienić je bezpośrednio w statucie.

4. Organy terenowych jednostek organizacyjnych stowarzyszenia

Ochotnicza Straż Pożarna jako stowarzyszenie rejestrowe może tworzyć swoje terenowe jednostki organizacyjne (art. 10a i nast. Prawa o stowarzyszeniach). W takiej sytuacji, już w statucie OSP, musi zostać ustalona struktura organizacyjna terenowej jednostki organizacyjnej oraz jej organy terenowe, w tym zarząd (oraz tryb jego odwoływania i powoływania). Obowiązek ten spoczywa na stowarzyszeniu, ponieważ terenowe jednostki organizacyjne stowarzyszenia nie działają w oparciu o własny statut, a o statut stowarzyszenia „głównego”²⁹. Oznacza to dokładnie tyle, że takie stowarzyszenie nie może mieć odrębnego statutu, bowiem opiera swoją działalność na statucie OSP.

Powoływanie terenowych jednostek organizacyjnych nie jest klasyczną formą prowadzenia działalności przez OSP, niemniej może zdarzyć się taka potrzeba, stąd warto przynajmniej zasygnalizować tę materię.

²⁷ J.J. Skoczylas, *op. cit.*

²⁸ A. Rzetecka-Gil, *op. cit.*

²⁹ Art. 10a ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach.

Powstaje natomiast wątpliwość, czy w terenowej jednostce organizacyjnej można powołać organ kontroli wewnętrznej, jeżeli ustawa stanowi wyłącznie o zarządzie (podobnie sytuacja ma się z WZC). Racjonalne podejście skłania się ku tezie, że można stworzyć taki organ jako organ fakultatywny, natomiast z uwagi na brak bezpośredniego odwołania do struktury stowarzyszenia, wzbudza to wątpliwości w dyskursie prawniczym³⁰. Niemniej trudno sobie wyobrazić terenową jednostkę organizacyjną stowarzyszenia, posiadającą osobowość prawną, a nieposiadającą organu kontroli wewnętrznej. Raczej nie powinno być tutaj wątpliwości, że zarząd nie powinien być jedynym organem takiego podmiotu.

W szczególnym przypadku, kiedy działalność terenowej jednostki organizacyjnej posiadającej osobowość prawną, wykaże rażące bądź uporczywe naruszanie przepisów prawa lub statutu stowarzyszenia, a statut przewiduje możliwość wprowadzenia zarządu komisarycznego, to organ wskazany w statucie może podjąć uchwałę o tym, aby w tej jednostce powołać zarząd komisaryczny. Działa on w określonym czasie – do usunięcia nieprawidłowości, ale nie dłużej niż pozwala na to statut.

5. Organy zastępcze

Przedstawione powyżej organy: WZC, zarząd i komisja rewizyjna, to organy OSP. Zdarza się jednak, że czasem organy te nie działają w sposób właściwy. W takiej sytuacji Prawo o stowarzyszeniach przewiduje odrębne organy, działające we własnym imieniu, które zastępują władze stowarzyszenia na czas określony lub *de facto* na zawsze.

5.1. Przedstawiciel do prowadzenia bieżących spraw stowarzyszenia

Uprawnienia nadzorcze w stosunku do stowarzyszenia stosowane przez sąd na wniosek organu nadzorującego lub stowarzyszenia mogą spowodować zawieszenie w czynnościach zarządu stowarzyszenia, a następnie prowadzą do wyznaczenia przedstawiciela do prowadzenia bieżących spraw stowarzyszenia. Przesłankami, determinującymi taki stan jest prowadzenie działalności, która wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie prawa albo postanowień statutu, w której i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem.

Tym samym, w sytuacji rażącego czy też uporczywego naruszania prawa bądź postanowień statutu, stowarzyszenie ryzykuje, iż nie będzie samodzielnie kierowało swoją działalnością.

³⁰ Por. M. Judziński, *Wstępna ocena zmian w procedurze tworzenia stowarzyszeń wprowadzonych nowelizacją z 25.09.2015 r. ustawy – Prawo o stowarzyszeniach*, „Przeгляд Prawa Publicznego” 2016, nr 6, LEX/el.

5.2. Kurator

W przypadku kiedy stowarzyszenie nie posiada zarządu zdolnego do działań prawnych, sąd – na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy – ustanawia dla niego kuratora. Interesujące jest to, iż kurator nie będzie organem stowarzyszenia (a więc organem OSP), ale odrębnym, a więc samodzielnym organem (organem w OSP)³¹. Kurator ma wtedy obowiązek zwołania WZC (lub zebrania delegatów), w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy (wyjątkowo dłużej). Do czasu zebrania reprezentuje on stowarzyszenie w sprawach majątkowych wymagających bieżącego załatwienia.

Tym samym Prawo o stowarzyszeniach wprost wskazuje pewien minimalny zakres obowiązków tego podmiotu, uprawniając go do czynności zarządczych, jednocześnie nie czyniąc go zarządem stowarzyszenia, ale odrębnym, samodzielnym, bytem prawnym.

5.3. Likwidator stowarzyszenia

Podobnie jak kurator, likwidator stowarzyszenia nie będzie organem OSP, ale samodzielnym podmiotem, który wykonuje działania we własnym imieniu. „Likwidator nie działa w imieniu stowarzyszenia, ale w imieniu własnym, wypełniając pewną funkcję publiczną jako osoba zaufania publicznego”³².

Jego odmienność polega na tym, że likwidator może być wprost wskazany w statucie, dzięki czemu stowarzyszenie (OSP) ma wpływ na to, kto będzie prowadził likwidację stowarzyszenia.

6. Organy OSP posiadającej status Organizacji Pożytku Publicznego

Analizując zagadnienie dotyczące organów OSP, nie sposób nie zwrócić uwagi na wymogi kierowane w stosunku do organów OSP, jeżeli jako stowarzyszenie stara się o status Organizacji Pożytku Publicznego, dalej jako: status OPP.

Organy OSP ubiegającej się o status OPP muszą spełniać następujące wymagania³³:

- 1) **statutowy organ kontroli** musi być odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru, przy czym członkowie organu kontroli lub nadzoru:

³¹ A. Rzetecka-Gil, *op. cit.*

³² P. Sarnecki, *Prawo o stowarzyszeniach. Komentarz*, LEX/el. 2007.

³³ Art. 20 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.; A. Maciąg, *Analiza Statusu Organizacji Pożytku Publicznego [OPP]. Stowarzyszenie Niezależne Zrzeszenie Studentów Uniwersytetu Wrocławskiego [NZS UW] jako jednostka planująca uzyskanie statusu OPP – analiza SWOT*, „Ogrody Nauk i Sztuki” 2015, nr 5, s. 409–417, źródło: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-c639e157-2687-4d0f-94ab-b080e7ef5d6b>, [dostęp 9.07.2018].

- a) nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej,
 - b) nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe,
 - c) mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie w wysokości nie wyższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni;
- 2) członkowie Zarządu nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

Tym samym zamiar starania się o status OPP wymaga pewnych rotacji osobowych – zwrócenia uwagi, aby członkowie organów kontrolujących nie posiadali wskazanych związków (relacji) z członkami zarządu, a także aby członek zarządu czy organu kontrolującego nie był skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe. I oczywiście wymogiem jest wskazanie wprost w statucie, iż jeden z organów stowarzyszenia to organ kontroli.

Przedmiotowa analiza obejmowała materiały wybrane wymogi uzyskania statusu OPP, istotne z punktu widzenia organów OSP.

7. Zakończenie

Organy w OSP to temat wielowątkowy, wieloaspektowy i zapewne wywołujący liczne wątpliwości. Nakłada się tu na siebie pewne przyzwyczajenie (tradycja), zmiany w formach prawnych i to, że część OSP działa tak długo, iż może funkcjonować w oparciu o formę prawną, która dla innych OSP już jest nie do osiągnięcia.

W kontekście omawianych organów OSP, istotne stało się ustalenie, iż OSP może być jedynie stowarzyszeniem rejestrowym, co ograniczyło zakres analizy. *De lege ferenda* proponuję nowelę art. 19 ustawy o ochronie przeciwpożarowej, jeżeli idea była taka, by OSP mogło być stowarzyszeniem zwykłym.

Jednocześnie jednak uwzględnienie aspektu wymogów statusu OPP czy wskazanie na organy, z którymi może rzadziej ma się do czynienia (kurator, likwidator, przedstawiciel do spraw bieżących, organy terenowych jednostek organizacyjnych stowarzyszenia) pokazuje, iż materia jest obszerna.

OSP mają działać i pomagać ludziom, dobrze więc, aby kwestie prawne miały doregulowane i wyjaśnione. Czytelne i przejrzyste wypełnienie wszelkich wymaganych obowiązków zminimalizuje ryzyko, iż uwagę organów OSP zamiast zajmować sprawy

zarządzania kryzysowego, skupią wezwania do wyjaśnień, uzupełnień braków formalnych czy inne zagadnienia prawne. Istotne jest by to nie odrywało ich od jakże ważnej pracy członków OSP.

Przedmiotem analizy jest bieżący stan prawny. Analiza obejmuje zarówno problematykę organów (władz) OSP, jak i organów, które działają zamiast bądź obok tych organów.

Bibliografia

Źródła

1. Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach, Dz. U. z 2017 r., poz. 210.
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, Dz. U. z 2018 r., poz. 620.
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.
4. Postanowienie SN z dnia 30 stycznia 2002 r., III CZ 135/01, LEX nr 55163.
5. Wyrok SN z dnia 11 czerwca 2008 r., V CSK 6/08, LEX nr 453127.

Literatura

6. Adamiak P., *Ochotnicze Straże Pożarne w Polsce. Raport z badania 2012*, Stowarzyszenie Klon/Jawor 2013.
7. Adamiak P., Biejat M., Charycka B., *Ochotnicze Straże Pożarne – lokalne centra kultury. Raport z badań 2016*, Stowarzyszenie Klon/Jawor 2016.
8. J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Kolonia Limited 2010.
9. Drózdź M., *Rozwiązanie stowarzyszenia przez sąd na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora w świetle prawa o stowarzyszeniach*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2015, nr 10, s. 33–37.
10. Judziński M., *Wstępna ocena zmian w procedurze tworzenia stowarzyszeń wprowadzonych nowelizacją z 25.09.2015 r. ustawy – Prawo o stowarzyszeniach*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2016, nr 6, LEX/el.
11. Maciąg A., *Analiza Statusu Organizacji Pożytku Publicznego [OPP]. Stowarzyszenie Niezależne Zrzeszenie Studentów Uniwersytetu Wrocławskiego [NZS UW] jako jednostka planująca uzyskanie statusu OPP – analiza SWOT*, „Ogrody Nauk i Sztuki” 2015, nr 5, s. 409–417, źródło: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-c639e157-2687-4d0f-94ab-b080e7ef5d6b>, [dostęp 9.07.2018].
12. Nowak M.J., Olech Z., *Powoływanie organów ustawowych w stowarzyszeniu*, „Radca Prawny” 2010, nr 2, s. 54–57.

13. Obracaj M., *Problem ujawnienia w Krajowym Rejestrze Sądowym organów stowarzyszenia*, „Rejent” 2004, nr 1, s. 43–56.
14. Rzetecka-Gil A., *Prawo o stowarzyszeniach. Komentarz*, LEX/el. 2017.
15. Sarnecki P., *Prawo o stowarzyszeniach. Komentarz*, LEX/el. 2007.
16. Skoczylas J.J., *Prawo ratownicze*, LEX/el. 2011.
17. Sural Z. (red.), *Szkolenie Naczelników OSP*, Wydawnictwo Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego 2009.
18. Suski P., *Stowarzyszenia i fundacje. Komentarz*. LEX/el. 2011.
19. Zimmermann J., *Prawo administracyjne*, Warszawa 2016.

Internet

1. Klimm A., *Artykuły zamieszczone w „Strażaku” pomocne w działalności OSP* [online], źródło: <http://www.zosprp.pl/?q=content/artykuly-zamieszczone-w-strazaku-pomocne-w-dzialalnosci-osp-autor-druh-andrzej-klimm> [dostęp 9.07.2018].
2. Miazga K.M., *Informacja w sprawie skutków dla OSP nowelizacji Prawa o stowarzyszeniach* [online], źródło: <http://www.zosprp.pl/?q=content/informacja-w-sprawie-skutkow-dla-osp-nowelizacji-prawa-o-stowarzyszeniach> [dostęp 9.07.2018].
3. *Wzorcowy projekt statutu OSP – ubiegającej się o status pożytku publicznego*, [online], źródło: <http://www.zosprp.pl/?q=content/wzorcowy-projekt-statutu-osp-ubiegajacej-sie-o-status-pozytku-publicznego> [dostęp 09.07.2018].

